

<https://helda.helsinki.fi>

Panamuwa II

Nissinen, Martti

Finnish Exegetical Society
2014

Nissinen , M & Alstola , T 2014 , Panamuwa II . julkaisussa J Pakkala (Toimittaja) , Tekstejä rautakauden Levantista . Publications of the Finnish Exegetical Society , Vuosikerta. 107 ,
pö Finnish Exegetical Society , Helsinki , Sivut 205 208 .

<http://hdl.handle.net/10138/217487>

---

publishedVersion

Downloaded from Helda, University of Helsinki institutional repository.

This is an electronic reprint of the original article.

This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version.

MARTTI NISSINEN (KÄÄNNÖS)
TERO ALSTOLA (JOHDANTO)

Panamuwa II

Johdanto

Panamuwa I:n kuoleman jälkeen tuntematon vallankaappaja surmasi kruununperijä Barsurin, jonka poika Panamuwa onnistui kuitenkin pakenemaan Assyrian kuninkaan turviin. Samal oli jo pitkään ollut Assyrian uskollinen vasalli, ja kuningas Tiglatpileser III murskasi vallankaappauksen sotaretkellään ja nosti Panamuwan Samalin kuninkaaksi. Panamuwa II:n hallituskausi jäi vain vuosikymmenen mittaiseksi, sillä hän kuoli taistellessaan Tiglatpileserin rinnalla Damaskoksen luona 733/732 eaa.

Ennenaikaisen kuolemansa johdosta Panamuwa II ei ehtinyt teettää urotöitään muistelevaa piirtokirjoitusta, vaan hänen poikansa Bar-Rakib tarttui tehtävään hallitus kautensa alussa. Panamuwaa esittävään patsaaseen samalin murteella kirjoitettu teksti kuvaa hovissa tapahtunutta vallankaappausta, sen kukistamista ja Samalin kukoistusta Panamuwa II:n alaisuudessa Assyrian vasallina.

Panamuwa II:n patsas lienee alun perin seissyt Samalin kuninkaallisella hautausmaalla kaupungin koillispuolella, ja kuten Panamuwa I:n piirtokirjoitus Hadad-patsaassa tämäkin teksti kuvaa kuninkaan saavutuksia vastakkainasettelun kautta: niukkuus muuttuu yltäkylläisyydeksi, tuhoaminen rakentamiseksi ja kalliit hinnat halvoiksi. Vaikka teksti on ensisijaisesti Panamuwa II:n muistokirjoitus, Bar-Rakib käyttää sitä myös oman valtansa oikeuttamiseen. Tämä käy ilmeiseksi tekstin viimeisillä riveillä. Panamuwa II:n patsas löydettiin Zincirlin ja Gercinin välillä sijainneelta islamilaiselta hautausmaalta vuonna 1888.

AJOITUS: Noin 730 eaa.

KIELI: Samal (foinikian ja aramean sekamuoto)

KIRJOITUSMATERIAALI: Basaltti

LÖYTÖPAIKKA: Zincirli, Turkki

NYKYINEN SIJAINTI: Vorderasiatisches Museum, Berliini

EDITIO: KAI (2002) 215

Käännös

¹Tämän patsaan pystytti Bar-Rakib isälleen Panamuwalle, Barsurin pojalle ja Jaudin kuninkaalle, [...] vuonna.

²Jumalat pelastivat isäni Panamuwan hänen isänsä oik[eamieli-syy]den vuoksi tuholta, joka kohtasi hänen isänsä sukua. Jumala Hadad seisoi hänen rinnallaan [...] ryösti hänen valtaistuimensa [...] tuhosi [...] ³isänsä suvussa ja tappoi isänsä Barsurin ja seitsemänkymmentä isänsä sukulaista. Mutta minun isäni nousi sotavau-nuun [...] ... Panamuwan [...], ⁴ja lopuilla (kuningashuoneen jäse-nillä) hän täytti vankilat. Tuhottuja kaupunkeja oli hänen jäljiltään enemmän kuin asuttuja kaupunkeja. [...] ”Jos] tuot ⁵miekan minun talooni ja tapat yhdenkään pojistani, silloin minä tuon miekan Jaudin maahan!” Silloin Panamuwa, Qarlin poika, i[soiso]isäni, [...] hävitti [...] ⁶lampaita, karjaa, vehnää ja ohraa. Paris-mitasta joutui maksamaan sekelin, *strb*-mitasta [...]sekelin ja kahdesta kolmasosas-ta minaa öljyä sekelin. Silloin isäni [Panamuwa, Barsurin poika] vei lahjan ⁷Assyrian kuninkaalle, ja tämä nosti hänet hallitsemaan isänsä sukua, lopetti vihollisuudet hänen isänsä suvussa [...] Jaudin maan aarteista [...]. ⁸Hän avasi vankilat ja vapautti Jaudin vangit. Minun isäni nousi ja vapautti naiset [...] kuolleiden talossa olleet naiset ja hautasi heidät. [Hän otti valtaansa] ⁹isänsä palatsin ja teki siitä entis-tä komeamman. Hänen aikanaan oli yllin kyllin lampaita, karjaa, vehnää ja ohraa. Silloin he saivat syödä ja [juoda ...] ¹⁰halpaan hin-taan. Isäni Panamuwa nimitti kaupunkien johtajat ja sotavau-nujen päälliköt. Isäni Panamuwa nousi mahtavien kuninkaiden joukkoon.

¹¹Isälleni karttui runsaasti hopeaa ja kultaa. Viisautensa ja uskollisuutensa ansiosta hän sai tarttua herransa, Assyrian kunin-kaan, viitanliepeeseen. [Hän palveli uskollisesti] ¹²Assyria[n kunin-

gasta], eli (hyvin) ja myös Jaudi eli (hyvin). Assyrian kuningas, hänen herransa, asetti hänet mahtavien kuninkaiden yläpuolelle [...]
¹³Hän osallistui herransa Tiglatpileserin, Assyrian kuninkaan, sotaretkiin idästä länteen ja [pohjoisesta etelään], ¹⁴kaikkiin ilmansuuntiin. Idän väen hän toi länteen ja lännen väen hän vei itään. Minun isäni [hyötyi enemmän kuin muut kuninkaat]. ¹⁵Hänen herransa Tiglatpileser, Assyrian kuningas, [liitti] hänen maahansa kaupunkeja Gurgumin alueelta [...] Isäni Panamuwa, Ba[rsurin] poika [...]

¹⁶... Isäni Panamuwa kuoli seuratessaan Tiglatpileseriä, Assyrian kuningasta, tämän sotaretkillä. Itse [Tiglatpileser, Assyrian kuningas, itki häntä], ¹⁷ja häntä itkivät hänen liittolaiskuninkaansa, ja häntä itki koko hänen herransa Assyrian kuninkaan sotajoukko. Hänen herransa Assyrian kuningas otti [... antoi] ¹⁸hänen henkensä [syödä ja juoda], pystytti hänelle muistomerkin tien varrelle ja vei isäni (ruumiin) Damaskoksesta Assyriaan. Minun aikanani [... häntä itki] ¹⁹koko hänen sukunsa.

Minä olen Bar-Rakib, Panamu[wan] poika. Uskollisuuteni ja isäni uskollisuuden vuoksi herra[ni, Assyrian kuningas,] on nostanut minut ²⁰isäni Panamuwan, Barsurin pojan [valtaistuimelle]. Minä olen pystyttänyt tämän patsaan [isälle]ni Panamuwalle, Barsurin pojalle. [...] ²¹... ²²isäni Panamuwan haudan edessä. Tämä on se muistomerkki. Olkoot Hadad, El, kuningassuvun herra Rakib-El ja Samas sekä kaikki Jaudin jumalat [suosiollisia minulle, Panamuwan pojalle]. [Antakoon Rakib-El minulle armon] ²³jumalien ja ihmisten edessä.

Huomioita

⁶ **Paris:** Tilavuusmitta, joko puoli minaa (0,25 litraa) tai puolet seahmitasta (7,3 litraa).

strb: Tuntematon mittayksikkö.

⁷ **vihollisuudet:** Kirjaimellisesti ”tappoi tuhon kiven”.

¹⁰ **Isäni Panamuwa nimitti:** Toisen tulkinnan mukaan nimittäjänä on Assyrian kuningas tai Panamuwa itse.

Isäni Panamuwa nousi: Toisen tulkinnan mukaan Assyrian kuningas nosti Panamuwan mahtavien kuninkaiden joukkoon.

- ¹¹ **Hän palveli uskollisesti:** Täydennys Bar-Rakibin piirtokirjoituksen rivien 3–5 perusteella.
- ¹³ **Hän osallistui herransa Tiglatpileserin, Assyrian kuninkaan, sotaretkiin:** Kirjaimellisesti ”[hän kulki] herransa Tiglatpileserin, Assyrian kuninkaan, pyörän mukana”.
- ¹⁴ **väen:** Kirjaimellisesti ”tyttäret”; käytännössä kuitenkin viitannee niin nais- kuin miespuolisiinkin pakkosiirtolaisiin.
Hyötyi enemmän kuin muut kuninkaat: Täydennys Bar-Rakibin piirtokirjoituksen rivien 7–8 perusteella.
- ²¹ ...: Rivi 21 on erityisen vaikeatulkintainen ja jätetty tässä sen vuoksi kääntämättä.
- ²² **Antakoon Rakib-El minulle armon:** Täydennys Bar-Rakibin piirtokirjoituksen rivien 7–9 perusteella.

Kirjallisuutta

Green, Douglas J.

2010 “I Undertook Great Works.” *The Ideology of Domestic Achievements in West Semitic Royal Inscriptions*. FAT 2/41. Tübingen: Mohr Siebeck, 194–219.

Tropper, Josef

1993 *Die Inschriften von Zincirli. Neue Edition und vergleichende Grammatik des phönizischen, sam'alischen und aramäischen Textkorpus*. ALASP 6. Münster: Ugarit-Verlag, 98–139.

Younger, K. Lawson

1986 “Panammuwa and Bar-Rakib: Two Structural Analyses.” *JANES* 18, 91–103.